

Горошко Д. О.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

ПОДАТОК НА МАЙНО: ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ

В умовах посилення міжнародної податкової конкуренції та зростання мобільності капіталу державам все важче фінансувати державні видатки, оскільки наявність згаданих тенденцій призводить до зниження податкових надходжень. Одним із стабільних джерел таких надходжень на сучасному етапі розвитку економіки може стати використання оподаткування майна. Податок на майно в Україні об'єктивно розглядається як канал зростання надходжень до доходної частини бюджетів України, тому потребує особливої уваги дослідників.

На даний момент існує багато вчених, які на високому рівні розкривають ті або інші аспекти оподаткування майна, серед яких: Л. Воронова [3], Б. Гузар [5], О. Мельник, С. Коате, С. Тайер та багато інших.

Для визначення сутності майнового податку існують два основних підходи. Відповідно до першого підходу система майнового оподаткування формує сукупність податків, пов'язаних з наявністю або рухом майна. Другий підхід включає до об'єкта оподаткування майно (рухоме та нерухоме), незалежно від здатності забезпечувати дохід його власнику [4].

Оподаткування податку на майно у багатьох країнах світу має потужний фіскальний потенціал, реалізація якого забезпечує наповнення місцевих бюджетів на необхідному рівні. В Україні запровадження податку на майно не забезпечило вагомозого зростання доходів місцевих бюджетів. Це обумовило необхідність розроблення змін до порядку справляння податку на майно у перші роки його функціонування. Однак навіть після ряду змін, внесених у механізм функціонування податку на майно, не варто очікувати значного підвищення його фіскальної ефективності. Це спричинено такими ключевими проблемами:

- питома вага майнових податків у податкових надходженнях становить для країн Організації економічного співробітництва та розвитку в середньому 5,4-5,6%, тоді як зазначений показник в Україні не перевищує 3,7% [2, с. 96];

- найбільш серйозною проблемою є база для нарахування податку. Зміни, які вносилися у порядок оподаткування нерухомого майна, так, залишили цю норму без змін, базою для нарахування податку залишається площа об'єкту, що ставить у нерівні умови платників податків, які володіють новою нерухомістю, або об'єктами, які розташовані у престижних регіонах [6, 7].

- природні характеристики окремих земельних ділянок суттєво змінилися з часу їх останньої грошової оцінки. Існує гостра необхідність уточнення даних

щодо оцінки угідь, а також інвентаризації земельних угідь в системі земельного кадастру.

На нашу думку, існують також проблеми щодо справляння земельного податку: незаконне використання земельних ділянок, а також не за цільовим призначенням (тіньові операції у даному секторі); відсутність достовірної інформації в наявній базі даних щодо власників та землекористувачів; ділянки землі на яких розташовані багатоквартирні будинки практично не зареєстровані; великий масштаб надання пільг [1, с. 122].

Підсумовуючи, можна констатувати, що система майнового оподаткування, зокрема кількісний та якісний склад її інструментів у національній податковій системі України, однозначно має численні неврегульовані на нормативно-законодавчому рівні питання.

Список використаних джерел:

1. Бабій К. Основні проблеми та шляхи удосконалення механізму справляння земельного податку. Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті : національна візія та виклики в глобалізації : В. А. Валігура, О. М. Войтенко, С. М. Галещук [та ін.] ; відп. за вип. Т. Я. Маршалок. Тернопіль : ТНЕУ, 2015.
2. Опольська В. Проблеми оподаткування власності України . Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів: зб. тез доп. ІХ Веукр. наук.-практ. студ. конф.; відп. ред. А. І. Луцик. Тернопіль : Вектор, 2016. С. 95-97.
3. Воронова Л. К. Фінансове право України : підручник К. : Прецедент : Моя книга, 2006.
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : Закон України від 28.12.2014 № 71-VIII / Голос України. 2014. 31 грудня. № 254.
5. Гузар Б. С. Проблеми майнового оподаткування в Україні. *Економіка АПК*. 2011. № 1.
6. Полторак А. С., Усенко О. С. Оптимізація податкової політики в умовах фіскальної децентралізації в Україні. *Modern economics*. 2017. № 2. С. 50–54.
7. Sirenko N., Atamanyuk I., Volosyuk Yu., Poltorak A., Melnyk O., Fenenko P. Paradigm changes that strengthen the financial security of the state through FINTECH development. 11th International IEEE Conference Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT2020. 2020. 14-18 May, 2020, Kyiv, Ukraine. DOI: 10.1109/DESSERT50317.2020.9125026.

Науковий керівник: **Полторак А. С.**, д-р екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна